

DE
MILITAIRE SPECTATOR;

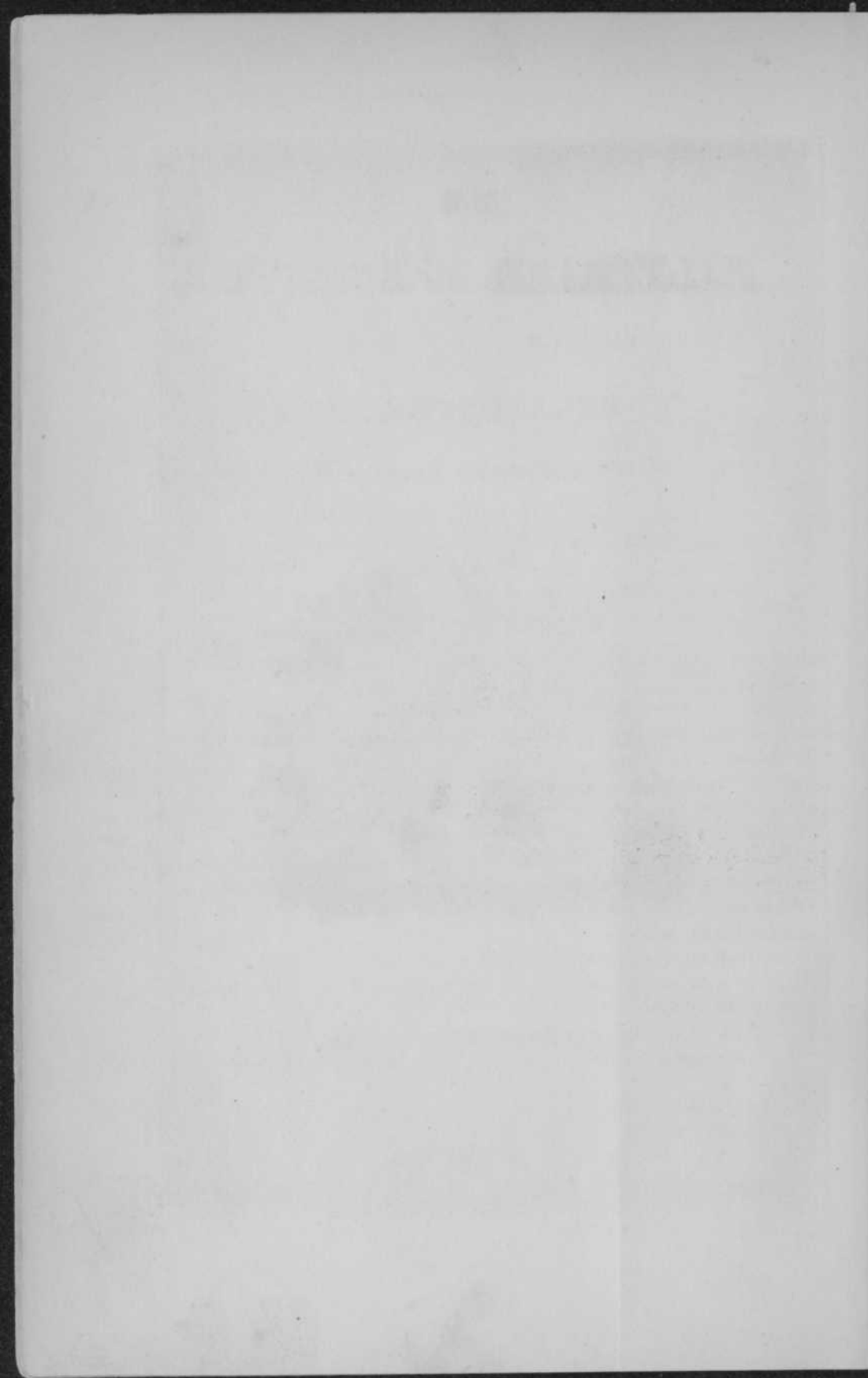
TIJDSCHRIFT VOOR HET
NEDERLANDSCHE LEGER.

TWEEDE SERIE, DERDE DEEL.

Te BREDA,
BY BROESE & COMP.
1851.

DE
MILITAIRE SPECTATOR.
TIJDSCHRIFT
VOOR HET
NEDERLANDSCHE LEGER.

MOTTO'S

AAN HET HOOFD VAN ELK NOMMER VAN HET DERDE DEEL, TWEDE SERIE,
GEPLAATST.

- I. Wysheit en scaet groet no elene,
Alsemense bringet int gemene,
Gelyc dat niet en scaet den brande,
Alsemen kersen menegerande
Ane onstect, daar men af ziet,
Dan scaet den eersten viere niet.
JACOB VAN MAERLANT,
Spiegle Historiale.
- II. Jedes Urtheil über Thaten, und Ereignisse is bedingt durch
die Summe der Umstände und Verhältnisse unter welchen
sie geschehen.
ROTTECK.
- III. DER HERR.
Ist auf der Erde ewig dir nichts recht?
MEPHISTOPHELES.
Nein Herr! ich find' es dort, wie immer, herzlich schlecht.
Die Menschen dauern mich in ihren Jammertagen.
FAUST VON GÖTTE.
- IV. On ne peut pas disconvenir que, dans la carrière des armes,
la pratique ne soit une source abondante d'instruction; mais
si cette pratique n'est éclairée du flambeau de la théorie,
que d'objets lui échappent; que les lumières qu'elle donne
sont incertaines: et peut-on appeler lumières de connaissances
acquises sans principes et fondées sur une routine trompeuse?
DELAVIGNE.
- V. Wapen- en wetenschap zijn staatsrichters.
P. C. HOEFT.
- VI. Het is een verderfelijk dwaalbegrip, soms door bekrompenheid
en drieste onkunde voorgestaan, dat studie en kennis voor
den krijgsman meer nadeelig dan voordeelig zijn, en dat,
hoe minder hij zijn geest heeft geoefend, hoe beter hij ge-
schikt zal zijn tot de uitvoering van wat hem wordt voor-
geschreven.
W. J. KNOOP.
- VII. Je selbständiger die militairischen Körper sind, um desto
mehr entspricht das Ganze seiner wahren kriegerischen Be-
stimmung und dem heutigen kriegssystem, um desto mehr
hat es innere Stärke, desto mehr vermag es zu leisten unter
tüchtigen Führern.
Das Kriegerthum.
- VIII. Der Soldat muss sich können fühlen,
Wer's nicht edel und nobel treibt
Lieber weit von dem Handwerk bleib.
SCHILLER.
- IX. Acquérir, conserver ou accroître le bien-être, résumé en
quelque sorte les idées qui dirigent la vie des peuples. Tout
paraît faible en comparaison de ce point important. Aujourd'hui
tout est sacrifié à ce but unique; c'est de ce point de vue
que sont envisagées toutes les questions.
N'oublions pas qu'un grand fait ne se produit jamais dans
ce monde sans avoir quelque chose de providentiel.
RAPET, dans le Journal des Economistes.
- X. Ceux qui nous avertissent sont les compagnons de nos travaux,
si le critique et l'auteur cherchent la vérité, ils ont le même
intérêt; car la vérité est le bien de tout les hommes; ils
seront des confédérés, et non pas des ennemis.
MONTESQUIEU.
- XI. Nous sommes d'accord avec vous là-dessus; nous applaudis-
sons à vos efforts pour répandre sur le champ de l'humanité
une semence qui portera ses fruits dans l'avenir.
FRÉDÉRIC BASTIAT.
- XII. Par elle (la science), l'homme ose franchir les bornes étroites
dans lesquelles il semble que la nature l'ait renfermé; citoyen
de toutes les républiques, habitant de tous les empires, le
monde entier est sa patrie.
D'AGUESSEAU, *Nécessité de la science.*

REGISTER

VAN DEN INHOUD DES DERDEN DEELS, TWEEDE SERIE VAN DEN MILITAIRE-SPECTATOR.

A.

- Aardrijkskunde van Nederlandsch O. Indië (Maatregelen tot verbetering van de kennis der). Blz. 46.
- Administratie (Vereenvoudiging in de). Zie *Vereenvoudiging*.
- Antwerpen (Dagverhaal van de maatregelen van verdediging der Citadel van).
Zie *Citadel*.
- Archief voor Nederlandsche krijgsgeschiedenis. Blz. 1, 64, 111, 159, 230, 486.
- Artillerie (Over de bewapening der Pruisische Voet-). Blz. 45.
- Artillerie (Over de geschiedenis der Nederlandsche). » 46.
- Artillerie (Nota, houdende oppervlakkige aanmerkingen op de aantekeningen op het Beknopt Overzicht der proeven en werkdadige oefeningen, welke in het jaar 1849 bij het Personeel der) hebben plaats gehad. » 118.
- Artillerie. Vervolg van Idem. » 216.
- Artillerie (Over het nieuw veldmaterieel der). » 183.
- Artillerie (Proeven van de Oostenrijksche) nopens de sterkte van gegoten ijzeren geschut. Zie *Proeven*.
- Artillerie (Snelheid der Rijdende). Zie *Snelheid*.
- Artillerie (Over openbaarheid in genomen of te nemen maatregelen betreffende de).
Zie *Brief*.
- Artillerie (Geschiedenis van het personeel der). Zie *Geschiedenis*.

B.

- Barricaden-Oorlog (Studiën over den). Blz. 12, 70, 121, 178.
- Bevorderen, ontslaan en pensionneren der officieren (De ontwerpen van wet op het).
Zie *Ontwerpen*.

Bevordering der kapiteins en hoofd-officieren in Oostenrijk (Over de).	Blz. 44.
Bevordering (Ongunstige stand der) in het Nederlandsche leger.	» 138.
Bevordering, ontslag, pensioen.	» 468.
Bijdrage tot de kennis van het Engelsche leger, door P. M. NETSCHER.	Blz. 350, 441, 532.
Bibliographie. — Voorloopige opgave van bronnen aangaande den slag van Waterloo.	

Zie *Waterloo*.

BOEKAANKONDIGINGEN, BOEKBEOORDEELINGEN en BOEKBESCHOUWINGEN.

BEGINSELEN DER DIFFERENTIAAL-, INTEGRAAL- EN VARIATIE-REKENING, tweede deel, enz.; door JACOB DE GELDER, enz.	Blz. 88.
CIFERKUNST voor de scholen van het Nederlandsche leger; door B. SPOELSTRA, Kapitein-Instructeur, enz.	» 184.
JAARBOEKJE VOOR DE KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE. Eerste Jaargang, 1851.	» 423.
HET VAANDEL. Tijdschrift voor Onder-Officieren. Eerste Jaargang.	» 425.
DE VERDEDIGING VAN NEDERLAND IN 1762 EN 1673. Bijdragen tot de staats- en krijgsgeschiedenis van het Vaderland, enz., enz.; door de 1 ^o Luitenant-Ingénieurs Jhr. J. W. VAN SJPESTEYN en J. P. DE BORDES. 2 Dn	» 470.
DE KWEEKSCHOOL VOOR MILITAIRE GENEESKUNDIGEN, enz. DOOR DE GEZAMENLIJKE OFFICIEREN VAN GEZONDHEID, LEERAREN AAN 'S RIJKS KWEEKSCHOOL VOOR MILITAIRE GENEESKUNDIGEN TE UTRECHT.	» 519.
REKENBOEK voor de leerlingen op de Bataillons-Scholen; door J. W. VAN HOPBERGEN en N. VAN WILLIS, Luitenant der Infanterie.	» 521.
Borgia (Mislukte togt van Don Inigo de) tegen Casant.	» 415.
Brief van den Generaal-Majoor FALTER aan de redactie van den Militaire-Spectator, ten geleide der <i>Nota</i> op bladz. 418.	» 417.
Idem van den 1 ^{en} Luitenant DE MAN aan Idem, ten geleide van het artikel over de Espingolen.	» 437.
Brief aan de redactie van den Militaire-Spectator (over het nieuw veldmaterieel der artillerie).	» 483.
Brief aan de redactie van den Militaire-Spectator, over openbaarheid in genomen of te nemen maatregelen betreffende de artillerie.	» 426.
Buizen (Over het inzetten der) in holle projectielen zonder laadgaten.	» 507.

C.

Casant (Mislukte togt van Don Inigo de Borgia tegen). Zie <i>Borgia</i> .	
Citadel van Antwerpen (Dagverhaal van de maatregelen van verdediging der).	Blz. 267, 345, 366, 418.
Copes (Wilhelm).	Blz. 412.

D.

Dagverhaal van de maatregelen van verdediging der Citadel van Antwerpen.	
Zie <i>Citadel</i> .	

E.

Engelsche leger (Bijdrage tot de kennis van het); door P. M. NETSCHER. Zie <i>Bijdrage</i> .	
Espingolen (iets over de). Zie <i>Iets</i> .	

F.

Fredericia (De slag of het ontzet van). Zie *Slag*.

G.

Gent (Willem Joseph van). Blz. 112.
 Geschiedenis der Nederlandsche artillerie (Over de). Zie *Artillerie*.
 Geschiedenis van het personeel der artillerie. Blz. 47, 139, 203, 489.
 Geweer (Over de trefkans met het gewone en met het naald-). Blz. 45.
 Geweer (Naald-). » 512.
 Geweren (Vervaardiging van) van verschillende soorten in Pruisen. » 513.
 Gezondheids-toestand der bezetting van de vesting Willem I op Java. Zie *Java*.
 Grovestins (Togt van den Generaal F. van) door Champagne. » 250.

H.

Hertsbergen (Martijn van). » 113.
 Holle projectilen zonder laadgaten (Over het inzetten der buizen in). Zie *Buizen*.
 Hunningen (Journaal der belegering van) in het jaar 1814. » 498.

I.

Java (Gedenkwaardige tafereelen uit den oorlog op) van 1825 tot 1830. } Blz. 24, 93, 187,
 » 235, 379.
 Java (Bijzonderheden aangaande den gezondheids-toestand der bezetting van Willem I,
 onze hoofdvesting op). Blz. 89.
 Java (Iets over het vervaardigen van salpeter op). Zie *Iets*.
 Iets over de versterkte legerstellingen en retranchementen. » 43.
 Iets over het vervaardigen van salpeter op Java. » 81.
 Infanterie (De nieuwe organisatie der). Blz. 284, 283.

K.

Kavallerie-Officier (Repliek van een). Blz. 229.
 Kavallerie (Over de grondbeginselen van het onderrigt en de taktiek der). } Blz. 255, 291,
 » 331, 404,
 » 427, 475,
 » 524.
 Keuken (Rijdende veld-stoom-). Blz. 233.
 Kwartiermeesters (Een woord over de 2^e Luitenants-). Zie *Woord*.

L.

Leger (Aanteekeningen betreffende het Zweedsche). Zie *Zweedsche*.
 Legerstellingen en retranchementen (Iets over de versterkte). Zie *Iets*.
 Liniën (Versterkte) in Nederland. » 160.
 Luitenants (Een woord over de 2^e) der Infanterie. Zie *Woord*.
 Luitenants-Kwartiermeesters (Een woord over de 2^e). Zie *Woord*.

M.

Maatregelen tot verbetering van de kennis der aardrijkskunde van Nederlandsch O. Indië. Zie <i>Aardrijkskunde</i> .	
Mijle (Engelbert van der).	Blz. 111.
Müffling (Frederik, Karel, Ferdinand von).	» 514.
MÜFFLINGS (VON) Nalatenschap; eene belangrijke bijdrage op het gebied der Staats- en Krijgsgeschiedenis.	» 549.
Muzijk (Over de) bij de regimenten infanterie.	» 509.

N.

Nota, houdende oppervlakkige aanmerkingen op de Aantöekeningen op het Beknopt Overzigt der proeven en werkdadige oefeningen, welke in het jaar 1849 bij het Personeel der Artillerie hebben plaats gehad. Zie *Artillerie*.

O.

+ Onderwaterzetting van 1672.	» 3, 64.
Ontslag (Bevordering), Pensioen. Zie <i>Bevordering</i> .	
Ontwerpen (De) van wet op het bevorderen, ontslaan en pensionneren der Officieren.	» 412.
+ Oorlog van 1672.	» 3, 64.
Oostenrijk (Militaire maatregelen in).	» 514.
Oostenrijksche successie-oorlog. Zie <i>Aanspraak van ONNO SWIER VAN HAREN</i> .	» 486.
Organisatie der infanterie (De nieuwe). Zie <i>Infanterie</i> .	

P.

Pemangkat.	» 233.
Pensioen (Bevordering, Ontslag). Zie <i>Bevordering</i> .	
Pensioneren en ontslaan der Officieren (Ontwerpen van wet op het bevorderen,). Zie <i>Ontwerpen</i> .	
Proefnemingen (Gedane) met een mortier à 44,5 d ^m Ned. te Sourabaja, in Maart 1848.	» 456.
Proeven met draagbare vuurwapenen te Vincennes.	» 513.
Proeven met van achteren geladene kanonnen in Zweden.	» 513.
Proeven door de Oostenrijksche artillerie genomen, nopens de sterkte van gegoten ijzeren geschut.	» 567.
Pruissische leger (Kosten der mobilisatie van het) in November 1850.	» 513.

R.

Retranchementen (Iets over de versterkte legerstellingen en). Zie <i>Iets</i> .	
Ruiter-togt door Champagne, verrigt door den Generaal F. van Grovestins. Zie <i>Grovestins</i> .	
Russische leger (Sterkte van het). Zie <i>Sterkte</i> .	

REGISTER.

v

S.

Salpeter (Iets over het vervaardigen van) op Java. <i>Zie Iets.</i>	
Sambas (Ophelderingen betreffende de Schetskaart van den linker oever der rivier).	Blz. 330.
Slag of het ontzet van Fredericia (De).	» 33.
Sterkte van het Russische leger.	» 232
Snelheid der Rijdende Artillerie.	» 233.
Sorg (De Luitenant-Kolonel F. S.).	» 375.
Stoom-keuken (Rijdende veld-). <i>Zie Keuken.</i>	
Studiën over den Barricaden-Oorlog. <i>Zie Barricaden-Oorlog.</i>	

T.

Taktiek der kavallerie (Over de grondbeginselen van het onderrigt en de). <i>Zie Kavallerie.</i>	
Trefkans met het gewone en met het naaldgeweer (Over de). <i>Zie Geweer.</i>	

V.

† Verdediging in 1672.	Blz. 3, 64.
Verdediging (Lands-).	» 160.
Versterkte legerstellingen en retranchementen (Iets over de). <i>Zie Iets.</i>	
Versterkte liniën in Nederland.	» 160.
Verscheidenheden.	Blz. 44, 89, 138, 232, 512.
Vereenvoudiging in de administratie.	» 563.
Vileers (Alexander Zoete van).	Blz. 114.
Vrij (Wilhelm de).	» 114.

W.

Wapenrokken in Pruissen.	» 515.
Waterloo (Voorloopige opgave van bronnen aangaande den slag van).	» 515.
Wet (De ontwerpen van) op het bevorderen, ontslaan en pensionneren der Officieren. <i>Zie Ontwerpen.</i>	
Willem I, onze hoofdvesting op Java (Bijzonderheden aangaande den gezondheids-toestand der bezetting van). <i>Zie Java.</i>	
Woerden (Aanslag op). Eene Bijdrage tot het werk: de Verdediging van Nederland in 1672 en 1672. Ingezonden door de HH. J. W. VAN SLIPSTEYN EN J. P. DE BORDS, S. S. van dit werk.	» 465.
Woord (Een) over de 2 ^o Luitenants der infanterie.	» 134.
Woord (Een) over de 2 ^o Luitenants-Kwartiermeesters.	» 226.

IJ.

IJzen en bijten in 1672 (Over het). Blz. 3.

Z.

Zweedsche leger (Aanteekeningen betreffende het). Blz. 170, 219.
Zweedsche leger (Eenige opmerkingen nopens het). » 304, 344.

DE
MILITAIRE SPECTATOR.

TIJDSCHRIFT

VOOR HET
NEDERLANDSCHE LEGER.

Wysheit en scaet groot no cleue,
Alsemense bringet int gemene,
Gelyc dat niet en scaet den brande,
Alsemien kersen menogerande
Anc ontsleet, daer men af ziet,
Dan scaet den eersten viere niet.
JACOB VAN MAERLANT,
Spiegle Historiale.

TWEEDE SERIE. — DERDE DEEL.

JULIJ 1850. — N°. 1.

TE BREDA,
BIJ BROESE & COMP.

1850.

*De vindinggetekende verklaring dat het Tijdschrift de Kamer Drukkery is gedrukt en door
haar wordt uitgegeven. Breda, 9 Junij 1850.
Broese & Comp.*

INHOUD.

Archief voor Nederlandsche Krijsgeschiedenis.	Bladz.	1.
Studiën over den Barricaden-oorlog. (<i>Vervolg van N°. 12, 2de Serie, 2de Deel.</i>)	"	12.
Gedenkwaardige Tafereelen uit den Oorlog op Java, van 1825 tot 1830. Bewerkt naar de beste schrijvers en de nagelaten papieren van Z. Exc. den Luitenant-Generaal MERKUS DE KOCK. Door A. W. P. WEITZEL. (<i>Vervolg van N°. 12, 2de Serie, 2de Deel.</i>)	"	24.
De slag of het ontzet van Fredericia, op den 6 ^{den} Julij 1849. Hoofdzakelijk beschreven naar de wederzijdsche rapporten, door een Deensch officier. (<i>Vervolg en Slot van N°. 12, 2de Deel, 2de Serie.</i>)	"	33.
Iets over de Versterkte Legerstellingen en Retranchementen. (<i>Ingezonden.</i>)	"	43.
VERSCHEIDENHEDEN.	"	44.

BIJLAGE I.

Laatste benoemingen, verplaatsingen en veranderingen bij het leger.

DE BRONNEN
DE BRONNEN & CO
1851